

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—	
četrt leta 6—	četrt leta 5-50	
na mesec 2—	na mesec 1-90	

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju) levo, telefon št. 34.

Izbija vsak dan svojo izredno nedeljo in prazniko.

Inserati veljajo: peterostopna vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zalivala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto K 25—	za Nemčijo:	celo leto K 30—
pol leta 13—		pol leta 13—	
četrt leta 6-50		četrt leta 6-50	
na mesec 2-30		na mesec 2-30	

za Ameriko in vse druge dežele: celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica: št. 5 telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 29. decembra.

Zjutraj ob 3. je dogotovila zbornica svoje prednoletno delo. Odobrila je šestmesečni proračunski provizorij, zakon o kontroli državnih dolgov, novelo k društvenemu zakonu, poročila o podporah v sili ter se razšla na novoletne počitnice. Bilo je pravo silvestrsko zasedanje.

S polno paro je moral delovati parlamentarni stroj, da pravočasno reši one predloge, ki so bile terminirane, predvsem budgetni provizorij, ki je moral pred novim letom pod streho, da ne nastane ex lex, oziroma da se vlada ne zateče zopet k sredstvu § 14. Do poznega večera pa je bilo negotovo, kako izide parlamentarna kampanja: Rusini so obstruirali, imeli so toliko govornikov na razpolago, da so bili skoraj varni pred porazom. Grozilo so torej redno parlamentarno delovanje v zadnjem trenutku onemogočiti ter parlament sam zopet za dalj časa od njegovih funkcij izpreti. Vzroki te rusinske taktike so znani. Celo leto so jim vlada in Poljaki obljubljali izpolniti staro zahtevo po lastni univerzi, petkrat so se pogajanja razbila. Pod pritiskom parlamentarnih razmer in z ozirom na propadajoče politično življenje v Galiciji, katere deželni zbor je običajno sredi velikih težkoč nujno potrebne volilne reforme so se morali Poljaki končno vendar odločiti za jasno besedo. Navzlic šovinističnemu odporu vsepoljske stranke, ki se protivi vsaki pravični koncesiji Rusinom in ki je grozila celo z izstopom iz skupne poljske parlamentarne organizacije ter se pripravila k veliki »narodni agitaciji« proti popustljivim ostalim poljskim strankam, je pristal poljski klub snoči na principijalno rešitev rusinskega vseučiliškega vprašanja v obliki, katere je zadovoljila tudi Rusine, ter jim je omogočila opustiti obstrukcijo.

Pakt, kateremu je seveda pristopila tudi vlada, določa v bistvenem sledeče: Po uspešnem zasedanju galiskega deželnega zbora izide cesarsko lastnoročno pismo, ki bo odredilo ustanovitev posebne rusinske univerze najpozneje s 1. oktobrom 1916. Vlada poda še tekom leta 1914. v

parlamentu tozadevno predlogo, katere pravočasna odobritev pa ni absolutni predpogoj za faktično ustanovitev rusinske visoke šole, kajti ta prične delovati tudi v slučaju, da bi tozadevna predloga v parlamentu ne bila pravočasno rešena. S 1. oktobrom 1916 zadobi zaeno stara Lvovska univerza izključno poljski značaj, ž nje se preselijo vsi rusinski profesorji na novo vseučilišče. Pakt vsebuje tudi potrebna prehodna določila zlasti glede habilitacije bodočih profesorjev ter prepušča vprašanje sedeža poznejšim dogovorom, kar se pač pravi, da so Poljaki opustili tudi svoj oster odpor proti Lvovu, kot sedežu rusinskega vseučilišča.

Trezní in pametni politiki obeh narodov pozdravljajo to rešitev dolgoletnega spornega vprašanja z odkritim zadoščanjem, tudi ostali Slovani se moramo veseliti, da je izginilo s sveta neprijetni in za celo avstrijsko Slovanstvo ponižujoče lasanje in bojevanje za kulturno zadevo med dvema bratskima narodoma, ki živita tesno drug ob drugem in katerih prijateljstvo bi pomenjalo neprecenljiv dobiček za splošno slovanško stvar.

Slovenci pa moramo zabeležiti rusinsko - poljski vseučiliški pakt še s posebno pozornostjo. Saj tvori naravnost klasičen primer, kako bi bile mogoče zadostiti tudi kulturnim potrebam ostalih slovanskih narodov zlasti naši stari vseučiliški težnji. — Pakt tvori za nas znameniti precedens, njega izvršitev klasično formulo, katero aplicirati na naše razmere ne sme v pravem trenutku in ugodnem času zamuditi smotrna slovenska politika. — Nemci že danes čutijo, da je z rusinsko-poljsko prakso pobit in poražen princip, ki pravi, da morajo biti tudi najvitalnejše kulturne potrebe nenemških narodov izročene zlovoljnosti vsakokratne vlade in poljubnosti velikih nemških strank v parlamentu. — Morda pomenja večrajšnji dan začetek novega razvoja v vprašanju avstrijskih narodnostnih visokih šol . . .

Debatu o budgetnem provizoriju je bila navzlic svoji skoraj neizmerni dolgotrajnosti v posameznostih vendar zanimiva. Finančni minister Zaleski je izpregovoril odkrito besedo o silni gospodarski krizi, ki so jo v naši monarhiji zlasti v severno-vzhodnih deželah povzročile zunanje

politične razmere — in pa gospodarska naivnost širokih krogov. Mnogo milijonov je izgubila država in njeni narodi in silno pridnega dela bo treba, da se izgube nadomestijo, pogreški popravijo. Finančni minister mora biti o zunanem političnem položaju izbornu podučen, tem resnejše in važnejše so zato njegove besede: »Črni oblaki, ki so nekaj časa zakrivali politični horizont, se izgubljavajo, z mirno zavestjo lahko gledamo v bližnjo bodočnost.« Nujno je potrebno, da konča doba vznemirjenja in da se povrnejo časi nemotenega in treznega dela za gospodarski napredek.

Ura je bila polnoči, ko je zbornica glasovala o posameznih paragrafih proračunskega provizorija. Uspeh teh glasovanj ni za vlado posebno časten, njena trdna večina je malenkostna in značilno je, da je bil predlog, naj se ji dovoli mesto šestmesečnega, re trimesečni provizorij s 176 proti 147 glasovom odklonjen.

Znani, že večkrat stavljeni predlog poslanca Tomschika, da naj se ustavi v proračun postavka 17 milijonov za izboljšanje plač železniškim uslužbencem in delavcem, bi bil skoraj dobil večino, poražen je bil le s 153 proti 143 glasovi. To so za vlado resni opomini. Parlamentarni položaj se zopet razvija v oni smeri, ki vodi naravnost v rekonstrukcijo — ali pa razpust . . .

Iz debate smo brojavno poročali o zanimivem dr. Korošcem govoru. Hrvaško - slovenski klub se je srečno dokopal do politike obupa. Začeti hoče, kakor pravi dr. Korošec, boj proti vsem, razbijati, ovirati hoče delo ostalih strank, za svoje normalno orožje si je izbral obstrukcijo. Slovence pritiskajo vsi ostali narodi ob steno in stranke so krive našega žalostnega položaja, pravi zastopnik Šusteršičevega kluba. Zato boj vsem strankam parlamenta, naj si bodo Čehi, Poljaki, Nemci, boj z vsemi sredstvi. Še dobro, da je klerikalni govornik v drugem stavku potem vendarle priznal, da je v prvi vrsti tudi vlada kriva našega žalostnega položaja.

Njegova izvajanja so s politično-psihološkega stališča silno zanimiva. Priznavajo, da se čuti hrvaško - slovenski klub v parlamentu popolnoma osamljenega in zapuščenega, dokumentirajo, da so dr. Šusteršiču pošli politični načrti in da je njegova taktika padla na nivô razbijanja in

cerkvi. Že aprila je storila Bolgarska prve tozadevne korake ter je bila pripravljena izročiti grški cerkvi svoj čas zaprte grške cerkve in šole v Makedoniji in ustanoviti v Sofiji grško škofijo obenem pa tudi urediti razmere grških škofij v Makedoniji. Zlasti je skrbela Bolgarska za ureditev svojih zunanjih razmer. Hotela je to doseči s trgovinsko pogodbo z Avstrijo, do katere pa ni prišlo. Predsednik bolgarske sobranja dr. Danev je obiskal že maja Livadijo, da se pouči o ruski politiki. Ko se je začelo obstreljevanje Dardanel od strani Italijanov, je bilo na Bolgarskem pripravljeno že vse na vojno s Turčijo. Avgusta se je govorilo na Bolgarskem o vojni že kot o gotovem dejstvu.

Že julija se je govorilo, da je zveza med državami na Balkanu gotova in »Westminster Gazette« je že tedaj odobrvala načrt razdelitve Makedonije; »Resto del Carlino« je vedel o ligi balkanskih držav, ki je bila perfektna med Srbijo, Bolgarsko in Rumunsko in h kateri je pristopila tudi Crna gora ter je list tudi vedel, da se vrše pogajanja z Grško.

Mrzlično so se začele priprave na vojno meseca septembra. Šlo je za to, da si zagisara Balkanska zveza nevtralnost Rumunske, kar se je tudi posrečilo. Car Ferdinand je pripravljaj tla na Dunaju, Bolgarske je obrnila še v zadnji uri do evrop-

podiranja, posegla torej po najprimitivnejših sredstvih političnega boja. Dr. Korošceve konfesije so žal le preveč resnične; klub, ki reprezentira večino jugoslovanske delegacije, je izgubil ugled in vpliv in ž njim vred je tudi jugoslovanska politika v tej, za nas vse tako resni in važni dobi popolnoma pasivna. Toda, da se parlamentarne stranke (o nemških ne govorimo, pač pa o slovanskih) vedno bolj odklikajo sosedini hrvaško-slovenskega kluba in vodilnega jugoslovanskega politika — temu ni krivo njih nasprotstvo napram našim težnjam, temveč to je zakrivila baš taktika in politika dr. Šusteršiča. Bili so časi, ko je ta mož vodil veliko organizacijo Slovanske Enot — razbil jo je, ker si je izpodkopal v ostalih slovanskih strankah zaupanje. Takrat je pričelo umikanje in razdvajanje, vsak, ki se je vezal z dr. Šusteršičem, je bil skoraj razočaran, nikjer in niti za trenutek se ta ni držal dogovorjene ravne črte in baš med slovanskimi strankami je vzniklo neprijetno ime o slovenica fides . . . Tako smo prišli »ob steno«, o kateri je govoril dr. Korošec, na ta način je postala izolacija naše politike popolna. Mesto spoznanja in poboljšanja pa se pojavila pri naših klerikalnih politikih — maščevalnost, ki je tako velika, da ruje raje in veselejšje proti parlamentu, kakor pa da pobija vlado. Boj proti strankam — to najnovjšo maksimo je proglasil reprezentant hrvaško - slovenskega kluba. — Smatrali bi jo za izrodek smešne in otročje politične užaljenosti, da bi se nam ne usiljevala tako ostantativno pred ono drugo: boj proti vladi . . .

Ni baš prijetno, beležiti ob koncu leta, da končava jugoslovanska politika v parlamentu z izbruhom obupnosti, izolirana, pritisnjena ob steno . . .

Med vojno in mirom.

V sobotni seji mirovne konferenec v Londonu, kateri je predsedoval glavni turški delegat Rešid paša, je turško odposlanstvo predložilo turške protipredloge, ki so se izkazali kot popolnoma nesprejemljive. Vsled tega so izjavili turški delegati, da hočejo stopiti še enkrat v zvezo s svojo vlado, nakar je bila konferenca v soboto ob 12. in 25 minut prekinjena ter se nadaljuje v ponedeljek ob 4. popoldne.

skih kabinetov, da naj prisilijo Turčijo k reformam v Makedoniji, kar pa je ostalo brezuspešno. Turčija je začela v odgovor na to zahtevo mobilizirati v odrinskem vilajetu. Na Samosu je začelo vreti in tudi čete vlasti pokroviteljic so se zapledle v boj z vstaji. Koncem septembra so izročile velesile skupno noto pri porti, Avstrija in Rusija pa sta intervenirali pri balkanskih državah v prilogi miru. Dne 1. oktobra je odredila Turčija na nasvet Angleške splošno mobilizacijo, istočasno pa so začele mobilizirati tudi balkanske države. Znana je afera Srbije s Turčijo zaradi zaplenjenega vojnega materiala. Srbska skupščina se je izrekla za vojno in istotako je bilo za vojno tudi bolgarsko sobranje. Srbski vojni minister general Putnik je bil tedaj imenovan za šefa generalnega štaba. Grška je nakupila nekaj vojnih ladij v Liverpoolu. V Carigradu so se vršile manifestacije za vojno ter so napadali poslanike balkanskih držav. Turška vlada je končno zaplenila nekaj grških trgovskih ladij, vendar pa se je do konca trudila, da bi preprečila izbruh vojne z Grško.

Dne 8. oktobra je napovedala Crna gora Turčiji vojno in še isti dan so se začeli boji. Črnogorcisozasedli Planinico in Dečice ter vzeli Berane. V poznejšem poteku vojne so Črnogorci zasedli Bjelo polje v Sandžaku, morali pa so se umakniti.

Turški protipredlogi so sledeči:

1. Vilajet Odrin ostane pod direktno upravo Turčije.

2. Makedonija se pretvori v kneževino s Solunom kot glavnim mestom. Ta kneževina stoji pod sultanovo suvereniteto, vendar pa pod knezom, ki ga izvoli Balkanska zveza in ga imenuje sultan. Knez naj bo protestant in iz nevtralne države.

3. Albanija dobi avtonomijo pod sultanovo suvereniteto in pod knezom iz cesarske otomanske rodbine, ki se voli na 5 let ter je mogoče dobo njegovoga vladanja podaljšati.

4. Vsi Egejski otoki ostanejo turški.

5. Kretskega vprašanja se konferenca ne dotakne, marveč je uredi Turčija skupaj z velesilami.

Naravno je, da so ti turški protipredlogi delegate Balkanske zveze močno presenetili. Že v naprej je bilo jasno, da delegati teh pogojev ne bodo sprejeli in po kratkem posvetovanju so izjavili delegati Balkanske zveze drug za drugim, da o teh predlogih ni mogoče razpravljati.

Bolgarski delegati so izjavili, da so turški predlogi nesprejemljivi in da o njih ni mogoče razpravljati. Če Turčija do ponedeljka ne predloži novih predlogov, vidi Bolgarska, da stoji pred novo veliko nalogo.

Srbi in Črnogorci so izjavili, da je vsled nejasnosti turških predlogov nemogoče razpravljati o njih.

Grki so naglašali, da predlogi Turčije tako nasprotujejo predlogom Balkanske zveze, da o turških predlogih ni mogoče razpravljati.

Turški delegati so poskušali ovreči te trditve, češ, da so balkanske države pri izbruhu vojne izjavile, da se hočejo bojevati samo za izboljšanje razmer med svojimi brati v Turčiji ne pa za pridobivanje novih pokrajin.

Kljub tej očividno zavlačevalni taktiki turških delegatov, so se baje izrazili nekateri delegati, da situacije ne gre presojati tako pesimistično, kakor se zdi na prvi hip. Turški predlogi so jasno samo barantanje in kot tako več ali manj brezpomembni. Mnogo težje bi bilo, če bi Turčija pač hotela priznati balkanskim državam majhne pridobitve, zraven pa decidirano izjavila, od česar pod nobenim pogojem ne odstopi. Tudi je jasno, da to ne morejo biti resni turški pogoji. Največja nevarnost leži samo v zavlačevanju, Balkanske dr-

Bjelo polje so Črnogorci pozneje zopet zasedli. Rožaj je padel Črnogorcem v roke, padlo je Gusinje z Vizitorjem in Plava. Takoj začetkom vojne so zavzeli Črnogorci Mojkovac in Tuzi s Šipčanikom, kjer so ujeli 5000 Turkov. Začeli so prodirati od dveh strani proti Skadru. Kjer so se Črnogorci sprijeli s Turki na odprtem polju, so povsod zmagali. Samo Skader se jim je upiral do sklenjenega premirja in še čez premirje.

Dne 17. oktobra je napovedala Turčija Srbiji in Bolgarski vojno, nekaj ur pozneje pa je dospela v Carigrad vojna napoved Srbije in Bolgarske. Isti dan so zasedli bolgarski četaši Krešino in okolico Krive Palanke ter cernirali Gendeli. Dne 18. oktobra so prekoračili Bolgari pri Mustaji paši mejo, Srbi pa so zavzeli Zhevac in Bukarovoce, Prištino in prodrli pri Ristovcu na turška tla. Sledilo je zavzetje Palanke. Nalbanda, Prepolca in Tedereta od strani Bolgarov. Mitrovica, Kačanik. Podujevo in Uroševac so padli Srbom v roke 20. oktobra. Istega dne so vzeli Bolgari Trnovo.

En dan pozneje, t. j. 18. oktobra, je napovedala Grška Turčiji vojno ter udarila takoj čez mejo, zasedla Elasono in bregove pri Gribovi. Dne 20. oktobra so stali Grki pri Serviji in Kožani in 21. oktobra so zasedli otok Lemnos.

LISTEK.

1912.

Retrospektiva V. V.
(Dalej.)

Grki so imeli težkoče s Krečani, ki so na vsak način hoteli priti v grško skupščino. Znano je, da so bili kretske poslanci zaprti na angleški vojni ladji, vendar pa se je pozneje, ko je meseca marca izbruhnila na Kreti revolucija, posrečilo odposlanec priti v Atene in novi muzlimanski prefekt na Kreti je prisegel aprila zvestobo grškemu kralju. Junija je poslala Grška na Cetinje zopet svojega poslanika v znak, da so spori med Crno goro in Grško poravnani. Avgusta meseca pa je bila razglašena otoku Ikariji grška suvereniteta.

Srbi so pripravljali že meseca januarja četaško gibanje na Kosovem polju in v Stari Srbiji. Zaradi spora s prestolonaslednikom je odstopil januarja kabinet Milovanović, ker pa se sestava kabineta generala Graiča ni posrečila, je prevzel Milovanović zopet sestavo novega kabineta. Dne 14. februarja je bila nato srbska skupščina razpuščena. Nova skupščina ni prinesla potrebne večine vladne stranke, kljub temu se je izkazal državni zbor v najkritičnejšem

času kot krepka opora vlade. Tekom prvega polletja sta demisionirala finančni minister Protić in vojni minister Stepanović, na čegar mesto je bil imenovan general Putnik. Meseca junija je konferiral notranji minister Pasić z merodajnimi ruskimi državniki v Petrogradu glede razmer na Balkanu in skoro v istem času je dovolila srbska skupščina izreden kredit 2 $\frac{1}{2}$ mil. dinarjev za rez. puške. Svoje rezerve je nato poklicala Srbska za konec junija k vežbanju, da se je bolje pripravila na odločilne dneve. Dne 1. julija je umrl ministrski predsednik Milovanović, njegov naslednik je bil Tričković, dokler ni nastopil septembra kabinet Pasić. Meseca julija je iskala Srbija posojila 150 milijonov frankov; vzrok posojila smo doživeli koncem leta. Že avgusta je začela Turčija z raznimi šikanami, ustavljala ponoči vlake srbski meji in delala Srbiji težkoče tudi pri izvozu. Omeniti moramo tudi, da je obiskal francoski minister Deschanel Belgrad v posebni misiji. Važno je tudi opomniti na dejstvo, da je praznovalo srbsko kraljestvo letos svojo tridesetletnico.

Na Bolgarskem je dopolnil prestolonaslednik svoje 18. leto ter bil proglašen za polnoletnega. Zaradi zunanjih zvez je bil car Ferdinand opetovano na Dunaju in v Berlinu. Zlasti mnogo je bilo Bolgarski na tem, da se odpravi shizma v istočni

žave so z velikanskimi žrtvami osvojile skoro ves Balkanski polotok in so pripravljene storiti še zadnji korak. To je tudi status quo, ki ga je treba vpoštovati.

Tudi drugi londonski diplomatski krogi presojaajo situacijo optimistično. Govori se celo, da so pogajanja med bolgarskimi in turškimi delegati, ki so se vršila med prazniki imela mnogo večji uspeh, kakor je to pričakovati iz poteka mirovnih pogajanj.

Iz Pariza prihaja celo iz mero-dajnih krogov poročilo, da so tam mnenja, da bodo velesile v kratkem prišle v položaj nedvomno izjaviti delegatom v Londonu, da Evropa ne pripusti, da bi se sovražnosti zopet pričele. Najbrže se bo to zgodilo v obliki prijaznega nasveta. O splošnih temeljnih tega nasveta so velesile ba-je že edine.

Trgovska pogodba s Srbijo.

Pogajanja zaradi trgovske pogodbe med Avstro - Ogrsko in Srbijo se bodo, kakor poročajo iz Dunaja, formalno pričela, ko bo imela londonska mirovna konferenca pozitiven rezultat. Če ve srbska vlada morda že sedaj za trgovsko - politične zahteve, ki jih hoče postaviti Avstro - Ogrski, ki bi mogla vedeti le za popolnoma neobvezne projekte. Ker ve more Romunska izvažati onega števila goveje živine in prašičev, ki ji je namenjen, je mogoče, da odpade ta kontingent na Srbijo. Na srbski strani polagajo veliko važnost na to, da sme Srbija skozi monarhijo prevažati živo živino, s čimer bi bilo Srbiji omogočeno svojo živino izvažati tudi v druge države. Ždi se, da iščejo sedaj formulo, da bi ostala nova pogodba, ki se bo sklenila samo do leta 1917, tudi še pozneje v veljavi. Predpogot je seveda nagodba med Avstrijo in Ogrsko, ki bo omogočila sklepati nove trgovske pogodbe.

Solun.

Kakor poročajo »Frankfurter Zeitung« iz Soluna, so imeli zastopniki grške vlade, ki se pečajo s finančnim položajem Makedonije, posvetovanje z odposlanstvom židovskih trgovcev glede sredstev za trgovine v Solunu. Zastopnik grške vlade je izjavil, da bo prišlo med državami Balkanske zveze v kratkem do carinske zveze, vsled česar bo dobil Solun mnogo večji pomen, kakor ga ima Piraj.

Romunska.

Vladi blizu stoječi list »Ordinea« poroča, da je vojno ministrstvo predložilo zakonski načrt, glasom katerega se pomnoži romunska pehota za 80 bataljonov. Vsled tega bo imela Romunska že v prihodnjih mesecih 265 bataljonov pehote. Vlada zahteva za vojaške svrhe 150 milijonov frankov ter bo znašal v prihodnje romunski letni proračun 90 milijonov frankov. Kredit se razdeli tako, da pride znesek 137 milijonov na armada in 14 milijonov na mornarico.

Kakor poročajo »Berliner Tageblatt« iz Bukarešte, se govori v tamošnjih poučenih krogih, da blagohotno podpira Rusija pri Bolgarski upravičene zahteve Romunske. Vlada ni krogi so v tem oziru optimistični ter upajo, da se bo dalo vprašanje v kratkem rešiti.

Albanija.

Kakor poročajo »Magdeburger Zeitung« iz Londona, je prišlo med velesilami tudi glede Albanije do popolnega sporazuma. Albanija bo popolnoma neodvisna brez sultanove suverenitete. Velesile prevzamejo garancijo. Tudi meje prihodnje Albanije so že določene in konstatirane, da bodo morale Srbija, Grška in Črna gora dati od zavzetih pokrajin mnogo več nazaj, kakor so izpočetka mislile.

Ruske in francoske zahteve.

Kakor poročajo iz turških vladnih krogov, vlada tam veliko razburjenje zaradi vesti, ki je dospela v Carigrad, da namerava Rusija v najbližjem času spravititi na razgovor armensko vprašanje. Če se bo to zgodilo v konferenci veleposlanikov ali potom posebnega korpusa Rusije, od sedaj še ni znano. V Carigradu so mnenja, da je ta korak Rusije v zvezi z zadnjimi izjavami Poincaréja glede francoskih zahtev v Siriji. Tudi se izreka v vladnih krogih bojaznen, da bodo evropski diplomati sedaj prenesli svoje delovanje na azijsko Turčijo.

Stroški vojne.

Kakor je izračunal londonski »Oekonomist« so imele balkanske države za vojno samo, brez mobilizacije in samo do premirja, sledeče

stroške: Bolgarska, ki je imela 500.000 mož in se je bojevala 47 dni je imela 7.050.000 funtov stroškov, Srbija z 200.000 možmi je izdala v 47 dneh 4.800.000 funtov, Grška je imela 150.000 mož in se bojuje 64 dni ter je izdala 4.800.000 funtov, Črna gora se je bojevala s 40.000 možmi 56 dni in je izdala 1.120.000 funtov. Balkanska zveza se je tedaj bojevala z 800.000 možmi in je izdala 17.670.000 funtov tedaj kakih 424.400.000 K. Turčija se je bojevala 64 dni s 400.000 možmi in je izdala 12.800.000 funtov, t. j. nekako 300 milijonov kron. Vsega skupaj je stala ta vojna brez dvoma mnogo čez eno milijardo kron.

Med ranjenimi srbskimi brati.

Slike in črtice.

Pripoveduje dr. Ivan Oražen.

V.

Okružna bolnica.

V jutru prihodnjega dneva smo vstali zgodaj in se napotili v okružno bolnico, ki je oddaljena tri kilometre od mesta. Upraviteljica je nam odkazala za naše stanovanje prijazno sobico s štirimi posteljami, kjer smo takoj odložili našo uborno prtljago.

Bolnica je popolnoma moderno poslopje, ima lepe, velike sobe za bolnike, v vsakem nadstropju so kopalne sobe. V prvem nadstropju je operacijska dvorana za septične, v tretjem pa za aseptične slučaje.

V bolnici smo našli nad 200 ranjencev, večinoma težkih slučaje, ki so ležali vse navprek pomešani, in ki so v resnici že težko čakali prepotrebne zdravniške pomoči. Vedeli so že, da pridemo in pozdravili so nas z besedami: »Hvala vam, bračo, da ste došli, težko Vas več čakamo.«

Bilo je mnogo prestreljenih glav, prs in trebuhov, vse polno prestreljenih in zlomljenih nog in rok. Nekaj je bilo pa tudi lahko ranjenih.

Vse te naj bi oskrboval zdravniško in izvršil neobhodno potrebne operacije eden edini zdravnik dr. N., ki je bil že postaran mož in vrhu tega še pristaš zastarelih medicinskih nazorov. Čez par dni ga je preemestila vojaška sanitetna uprava v kraj, ki je bil njemu bolj prikladen.

Najprvo smo pravilno razdelili ranjence; v prvo nadstropje smo dali vse one, katerih rane so bile že inficirane, v drugo in tretje nastropje pa one s čistimi ranami.

Prvo nadstropje je prevzel dr. Krajec, drugo jaz, tretje pa dr. Premrov; šef vseh oddelkov pa je bil dr. Šlajmer. Za strežaje ali bolničarje smo imeli spočetka civilne osebe, katere smo pa sčasoma zamenjali s topničarji rezervnih oblegovalnih baterij, katerih je bilo v Nišu prav mnogo. Naš instrumentarijat in glavni bolničar je bil jako inteligenčen dečko, imenom Živony.

Popoldne in zvečer smo prevezali vse ranjence, da smo se informirali v njih ranah in določili najnujnejše slučaje za operacije prihodnjega dneva.

Popoldne so se vršile operacije, popoldne pa previjanje in obvezovanje. Transporti novih ranjencev so pa prihajali vedno ponoči. In tako je šlo to naprej dan za dnevom, da smo bili večkrat in to posebno začetkom tako utrjeni vsled naporenega in razdražljivega dela, da ponoči nismo mogli spati.

Ko jih je večje število toliko okrevalo, da so bili zmožni za transport, smo jih takoj naznanili vojaški komandi, ki jih je odposlala naprej, deloma v druge bolnice ali pa domov na bolovanje. Njih mesta pa so zavzeli takoj drugi ranjenci.

Imeli smo ranjence iz bitk pri Merdarju, Prilepu, Bitolju, Štipu in iz oblegovalne armade pri Odrinu. Precej je bilo pa tudi neranjencev, ki so oboleli vsled silnega napora in prezebanja; teh smo dobili posebno mnogo izpred Bitolja, kjer so morali reveži stati 15 ur do pasu in še višje v vodi.

Imeli smo tudi vojake, pri katerih je bilo vse živčevje razdraženo in njih duševno stanje popolnoma normalno. Tako je trdil eden izmed siromakov v enomer, da je izgubil svoj pomek na trebuhu. Ko smo ga vprašali, zakaj misli, da ga je izgubil, odgovarjal nam je vedno, da zato ker je stal ves dan v vodi, ki mu je segala do popka.

Drugi je obolel po težki pljučnici. Odgovarjal ni na nobeno vprašanje, jemat nikakih zdravil in jedel ter ravnal ravno nasprotno našim navodilom. Ponoči je pa vstajal iz postelje, begal po sobi in popraščeval svoje sodrugi, če ne šlišji gromenja topov.

Se več drugih je bilo slično bolnih na živčevju in ti reveži, dasiravno izmučeni ter izdelani ne bi mogli zatisniti očesa ponoči, ako jim ne bi

dajali injekcije z morfijem. Vzrok živčnega razdraženja je bil navadno zračni pritisk, ki je nastal vsled razpokajočih se šraplenov in granat; muke in pa druge grozote strašnega boja so pa gotovo tudi po svoje pripomogle.

Z bajonetom ranjenih smo imeli samo dva. Nerazumljivo, če se pomisli, da je v balkanski vojski pri vseh bitkah slavil ravno bajonet svoje strašne in krvave orgije. Mi mislimo, da so vsi oni vojaki, ki so pridrvili prvi v bajonetni metež, bili na mestu mrtvi ali pa tako težko ranjeni, da jih sploh ni bilo mogoče transportirati.

Strašni in grozne reči so se morale dogajati v teh krutih bojih in strahovit je moral biti pogled na bojno polje, kjer je ležalo na tisoče in tisoče mrtvih in raztrganih človeških trupel, ker še to, kar smo videli v niški bolnici, je bilo tako pretresljivo in uničujoče, da pravimo z iskrenim prepričanjem, da je ni večje nesreče za človeštvo kot je vojska in da bi vendar enkrat že prišel čas, ko bo de čut pravičnosti, čut ljubezni do bližnjega zabilil in onemogočil potrebo krvavih vojn.

Štajersko.

Trbovlje. Tamburaško društvo »Kolo« v Trbovljah priredi veselico na Silvestrov večer v prostorih gospoda Antona Volkerja. — Na svojem III. občnem zboru si je društvo izvolilo sledeči odbor: Predsednik: Ivan Ule, podpredsednik: Miha Horjak, tajnik: Dragotin Ule, blagajnik: Franc Cukljati, pregledovalca računov: Jernej Podbregar in Dragotin Flöbus.

Iz Celja. (Društvene novice.) Moška in ženska podružnica Ciril - Metodove družbe priredita v nedeljo, dne 5. januarja v veliki dvorani »Narodnega doma« »Kmečki ples«. Pripravljene so v polnem teku in je pričakovati tudi velikega obiska iz mesta in okolice. — Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov ima svoj občni zbor dne 25. januarja ob 8. zvečer v gostilni Ploj na Bregu. — Slovensko delavsko podporno društvo priredi svoj plesni venček v nedeljo, dne 11. januarja v »Sokolskem domu«.

Iz Celja. (Gledališki oder v »Sokolskem domu«.) Gaberje je že danes skoro polovico tako veliko, kakor mesto Celje in gotovo je, da se bo v bodoče razvijalo še bolj. V sredo tega cvetočega celjskega predmestja pride sedaj velika slovenska ljudska šola. Pridejo morda samostojni sejmi in še druge gospodarske naprave. Upati je, da se bo družabno in trgovsko življenje povzdignilo. In za nas celjske Slovence bo odločilnega pomena, v kateri smeri se bo to življenje razvijalo. Ako bo narodno, ako bo slovensko, bo naše stališče v mestu sčasoma še močnejše ko je sedaj. Imeti moramo vedno pred očmi, da je narodno zavedna okolica glavna opora nas slovenskih meščanov. Z velikimi žrtvami smo postavili v sredi Gaberje lep »Sokolski dom«. Ta se vedno bolj razvija kot gabsko družabno središče; prireditve so navadno od slovenskih Gaberjanov sijajno obiskane. In zvečati se mora prijetno s koristnim, veselo družabnost z narodno probujevalnim delom: vedno naj bodo na dnevnem redu teh prireditev nagovori, čvrsti in navduševalni govori. Za gledališke predstave manjka oder; prihodnje leto 1913 se ga bo poskusilo kupiti. Ne luksurjozen, temveč praktičen, priprost oder, na katerem se bodo prirejale gledališke predstave. Skušnja kaže, da te v Gaberju najbolj vlečejo. In slovenska govornica na odru bo storila tudi tu svoje izobraževalno in narodno delo. V Gaberju ni le dovolj občinstva, ki rado gleda, je tudi dovolj takega, ki rado sodeluje pri igranju in se rado žrtvuje v narodne namene. Naš cilj mora biti ta, da se razvije v Gaberju samostojno, krepko slovensko življenje, ki bo čeli kraj na znotraj in na zunaj preobrazilo. Vse one, ki se bodo tega dela lotili, bode spremljala naša pomoč in naše tople simpatije.

Ženska podružnica Ciril in Metoda v Ormožu priredila je 22. decembra popoldne v čitalničnih prostorih deci Ciril-Methodovega otroškega vrtca lepo uspelo božičnico, pri kateri so bili malčki bogato obdarovani. Občinstva je bilo pri tej prireditvi zelo mnogo, dokaz, da zanimanje za slovenski otroški vrtec v Ormožu od leta do leta narašča.

Saleško učiteljsko društvo ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 5. januarja ob 2. uri popoldne v Soštaniu. Na dnevnem redu so zanimive točke ter aktualno predavanje. Pričakuje se polnoštevilne udeležbe.

Narodna čitalnica v Slovenjem Gradcu priredi dne 31. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani Narodnega doma Silvestrov večer.

Dramatično društvo v Mariboru. V nedeljo, dne 5. prosinca 1913, se poslavlja iz Maribora gosp. režiser Franc Majer v burki »Pojdimo na Dunaj«. Ker je bil on eden najboljših in najmarljivejših igralcev, upamo, da mu bo slavno občinstvo z obilnim posetom izkazalo svoje priznanje. Začetek predstave je točno ob pol 8. zvečer ter prosimo, da vsako pravočasno pride, ker se z začetkom ne bo čakalo. Obenem opozarjamo na odhodnico gosp. Majerja, katero pridre vsa mariborska narodna društva v četrtek 2. prosinca 1913 ob 8. zvečer v restavraciji Narodnega doma.

Ptuj. »Štajerčev« nekrolog umrlemu »Štajerčevemu« uredniku I. Drevenški — 50% okrajne doklade.) Karel Linhart, urednik »Štajerca«, je celi mesec potreboval, predno je spisal nekrolog o svojem predniku I. Drevenški. Tudi, tudi v tem nekrologu laže in pač resnico, kakor je to njegova navada; trdi namreč, da se je I. Drevenška sililo za »gospoda« študirati in da je bila to njegova nesreča, ker njegova narava ni bila primerna duhovniškemu poklicu in da je baje zato tudi kot teolog izstopil. Kolikor besedi; toliko laži! I. Drevenška ni nikdo silil duhovnik postati; on je prostovoljno vstopil v teologijo. O vzrokih, iz katerih je izstopil, oziroma moral izstopiti, molčimo. Nesreča I. Drevenška je bilo odpadništvo od narodnega čustvanja in prepričanja. S tistim dnem, ob kojem je uskočil v Ornič-Plachkijev tabor ter postal renegat, datira njegova nesreča, če smemo sploh piščevanje in alkoholizem — nesrečo imenovati. Obupno hiranje pokojnika je nastalo v istem hipu, ko je postal »Štajerčev« odgovorni urednik, ter je moral proti svojemu prepričanju radi ljubega kruhka vse blati, napadati, črniti, kar mu je prej sveto in vzvišeno bilo. Gosp. Linhart karleži tudi dobro ve, a hinavske in farizejske oči zavija, češ, »večna usoda ne boče od njem kruto sodila, kakor površni (!) svet.« Dozdeva se nam, da je usoda I. Drevenška pravi menetek za Karel Linharta; saj je tudi on radi ljubega kruhka renegat postal in se Ornič-Plachkijevi kliki vdal in vdinjal. Le preišlijuj, Karel Linhart, ob svezem grobu pokojnika usodo, a ne išči velezdajnikov med ptujskimi Slovenci. Kameleonski značaj K. Linharta sicer ptujskim Slovincem ne more škoditi; med Orničevimi in Straschillovimi šnopsarji je pa K. Linhart — duševni kralj. Svetoval bi mlajšim gospodom, naj se na shodnih ne bavijo toliko s kreaturami à la Linhart; boljše in koristnejše delo bi bilo, ljudstvo opozarjati na to, kako Orničevika klika v okrajnem zastopu gospodari. Sedaj so zvišali doklade na 50%, reci petdeset odstotkov; dokler je bila slovenska stranka pod gosp. I. Zenelikom na krmilu, je izhajal okrajni zastop s 27%, oziroma 30%. Vsa davkoplačevalce naj vzame davčno knjižico v roke in naj sam izračuna, kako drago je Orničevovo gospodarstvo v primeri s prejšnjim Zenelikovim! Izgovor, češ, obstrukcija slovenskih deželni poslancev je zakrivila to zvišanje okrajnih doklad, je sam švindelj in humbug. Če okrajni zastop radi obstrukcije ne dobi subvencije deželnega odbora, je to sicer obžalovanja vredno; toda za slovenski Štajer to nima nobenega pomena, kajti če bi deželni zbor zboroval, bi se pač morale deželne doklade v isti meri zvišati, kakor so se sedaj okrajne. Ene in druge doklade gredo iz žepa slovenskih davkoplačevalcev, katerim je popolnoma vseeno, ali jih guli in stiska okrajni zastop ali deželni odbor. Kaj sledi iz tega? Iz tega sledi dvojce: Gospodarstvo v nemčurskem okrajnem zastopu je ravno tako slabo in Slovincem kvarno, kakor deželno gospodarstvo v Gradcu. Radi tega je treba na shodnih obnoviti klic: »proč od Gradca, proč z nemčurskim gospodarstvom v okrajnih zastopih!« Nadalje pa sledi iz tega, da je klerikalni državni poslanec Miha Brenčič iz Spahlje kot govornik slovenske manjšine pri plenarni seji okrajnega zastop dne 16. decembra 1912 jako klaverno vlogo igral, če se ni mogel do baš drugačnega ugovora povspeti. Sicer se »Štajer« bridko norčuje iz njega, češ, Brenčič je primanjkovalo očividno suflerja, na katerega je ravno ta revček navezan. V tem oziru ima »Štajer« prav. Pametnim in razsodnim posestnikom, kakor so n. pr.: I. Grabar, I. Vrščič, I. Turkuš, I. Riznar itd., pa sedaj stavimo vprašanje: Ali ste po tem žalostnem in tužnem nastopu gosp. Mihe Brenčiča še prepričani, da je najboljši, če se brez izjeme ravnamo po načelu: Kmet naj kmeta voli! Tudi »Slovenski Gospodar« in »Straža« naj o tem premišljujeta in odgovorita namesto — g. Mihe Brenčiča iz Spahlje, če sta njegova suflerja in zaščitnika.

Koroško.

Ciril - Metodova podružnica v Borovljah priredi dne 1. januarja veliko slavnost v gostilniških prostorih gosp. Kleingeggerja. Ob 3. popoldne slavnostni govor; ob 5. popoldne tamburaški koncert; ob 7. zvečer ples in prosta zabava; ob 12. ponoči konec. — Slovenci! Prvi dan v novem letu pokažite, da se zanimajo za narodno obrambo Ciril-Methodovo družbo in njene prireditve. Pridite vsi! — Pripeljite tudi svoje prijatelje! Vabi vas odbor. — Vstopnina samo 30 vin.

K roparskemu napadu na Petriča. Roparskega napadalca Popotnika imajo še vedno v beljaškem zaporu. Nadaljujejo se namreč še vedno preiskave. Obtoženec, ki dejanja ne more tajiti, pravi sedaj, da je to napravil v svoji pijanosti, »kar tako za šalo«.

Velik požar. S Koč poročajo, da je pogorela v tamošnji okolici velika parna žaga in več gospodarskih stavb, last kneza Porcije v Spitalu. Ogenj je zanetila električna žica.

Primorsko.

Iz poštne službe. Poštni asistenti M. Demonte, R. Dellazotta, P. Zuccato in Fr. Savelli v Gorici so imenovani za poštne oficiale.

Iz šolske službe. V okraju Tolmin se razpišejo vsa mesta, ki še niso definitivno zasedena. V I. plačilni razred pridejo Izidor Koch, Fran Peternelj in učiteljica Marica Perin; v II. plačilni razred pa Gizela Jevšček. Skupni stroški za šolstvo v tolminskem okraju znašajo 249.000 K, pokritje znaša je 81.079 K, primanjkljaj se pokrije s 150% naklado na davke. V prihodnjem letu se bo začelo graditi novo šolsko poslopje v Šebreljah.

Castno kolajno za štiridesetletno službo so dobili: višji inšpektor Južne železnice v Trstu H. Stümpfl, glavni učitelj in vodja šole v Zagradu Karel Bošič, delavci Južne železnice Jernej Čelan, Ivan Schmutz, Franc Doles, Jakob Vizjak, Anton Terčič, Ivan Dolenc, Matvez Majcen, M. Koren in Martin Koren ter dekla Antonija Opatičeva.

Za župana v Mirnu je izvoljen soglasno gosp. Peter Uršič.

Smodnišnica pri Zavljah. Korno poveljništvo v Gradcu in mestna občina v Trstu sta se sporazumela, da sme biti v smodnišnici pri Zavljah največ 28 m³ streliva. Vsled tega znižanja se je zmanjšal tudi krog, v katerem so bila prepovedana stavbišča od 760 m na 380 m.

Velik požar na Lloydovem parniku »Cleopatra«. V prosti luki v Trstu je izbruhnil v soboto popoldne velik požar, ki bi bil skoro uničil cel parnik. Ob 4. uri 10 minut je zapazil stražnik velik dim, ki se je valil iz neke odprtine iz skladišč v prednjem delu ladje. Opozoril je moštvo parnika, ki je šlo v skladišče. V tem trenutku pa je izbruhnil ogenj z vsa silo in le z veliko težavo se je moštvo pravočasno umaknilo. En krmar je bil smrtno nevarno poškodovan. — Kmalu se je dvigal plamen v močnih stebrih iz skladišča nad krov. Gasit so prišla vsa gasilna društva, javna in zasebna in tudi več parnikov se je udeležilo rešilne akcije. Toda zaman, ognja niso mogli udušiti. Bilo je preveč goriva v skladišču. Več sto zabojev bombaža in žakljev od sladkorja. V spodnjih skladiščih pa so naložili ravno prejšnji dan skoro 40 voz sladkorja, manufakturnega blaga in preprog. Ko so uvideli, da ne morejo pogasiti ognja, so sklenili skladišče potopiti. Napeljali so 14 velikih vodnih cevi v skladišče in kmalu je bilo vse pod vodo. Parnik bodo prevlekli v Franc Josipovo pristanišče, kjer bodo s parnimi sesalkami odstranili vodo iz skladišč in izložili ostalo blago. Škoda se še ne more ceniti, gotovo pa je, da je ogromna. »Cleopatra« bi bila morala odpluti na novega leta dan pod poveljništvom kapitana N. Cersicha v Bombay.

Strašno zločin očeta. Matevž Macovac iz Cortinara se je vrnil pred kratkim iz petletne ječe. Ubil je svojega brata. Ker se s svojo rodbino in tudi s svojo ženo ni mogel razumeti, se je preselil v Spado. Zahteval pa je, da mora iti žena z njim in vzeti s sabo tudi vseh 5 otrok. Žena tega ni hotela storiti. Mož, jezen, se je vrnil na svoj dom in zahteval ponovno, da naj se žena vda. Toda ona ni hotela ugoditi njegovi prošnji. Macovac se je razjezil in je začel ženo neumljeno pretepati. Strašno pretepena je pobegnila k sosedom. Macovac pa je šel v njeno stanovanje, kjer je ustrelil svojega triletnega otroka in nato sebe, oba v glavo. Ko so prišli sosede, sta bila že oba mrtva. Ženo, ki ima polomljenih več reber in težke poškodbe na glavi, so odpeljali v skoro brezupnem stanju v bolnišnico.

Sm Pazina bil oro kmeta v u. Ko ti, je t za njim žal. Na li na o in letel jetel d sokega skali z skočil. mu je je pred no ra poklica zno. I Rabac. Pe sa opa obrežn ski no man, (se je p da mo mestju tam v dila v delu. Š pa jih. Sa sta in je ust rezerv igralev ra ni smo, govo 2200 l škov. Njegov strest

V občni predbi iz Ma došle. »Solski pedag men literar poučr tovan lo 65 ostali dalje obnes počitni nje. I siove stranl nov i tudi: prece njimi Celov svetv znak ki s:) o pč povz zbori zahv

ka (l lo di ni d cen l deče skus 2. in Slov panč jeziki Tisk Člar skeg ener cem 1800 štvu prof ločil se r Luz verj pa j prip kod pod

pod ime 775 ted: žen 191 vin kov mo ime ča abs loč Pri pe za bo nik Zu Pli sko Fi

Smrt divjega lovca na begu. Iz Pazina poročajo: V okolici je zasledil orožnik Josip Seher 51letnega čmeta Josipa Rabaca pri divjem lovu. Ko je hotel orožnik Rabaca prijeti, je ta pobegnil. Orožnik je stekel za njim in se mu je že precej približal. Naenkrat se kmet obrne in ustrel na orožnika. Toda strel je zgrešil in letela sta oba naprej. Kmet je prišel do nekega skalnega, precej visokega parobka. Zaletel se je proti skali z vso silo, oprl se na puško in skočil. V najvišji točki skoka pa se mu je sprožila puška in cel strel mu je predril spodnje telo. Padel je smrtno ranjen na skalo. Orožnik je takoj poklical pomoč, toda bilo je prepozno. Predno so prišli rešitelji, je bil Rabac že mrtev.

Ponarejalci denarja. Že delj časa opažajo, da krožijo po Reki in obrežnih krajih ponarejeni 20vinarski novci. Dolgo časa so iskali zamani, od kod prihaja denar. Končno se je posrečilo policiji, da je dognala, da morajo biti ponarejalci v predmestju Sv. Križ. In res je izsledila tam v neki kleti delavnico in iznenadila v soboto zvečer ponarejalce pri delu. Štiri je policija aretirala, nekaj pa jih je ušlo.

Samomor vpoklicanega rezervista in njegova oporoka. Na Reki se je ustrelil pred kratkim vpoklicani rezervist Anton Schmidt, gledališki igralec iz Slavonije. Vzrok samomora ni znan. Schmidt je zapustil pismo, v katerem določa, da dobe njegovo premoženje, ki znaša okroglo 2200 K, po odbitku pogrebniških stroškov, na mejah dislocirani vojaki. — Njegovo truplo morajo sežgati in stresti pepel v morje.

Solska Matica.

V soboto popoldne se je vršil občini zbor »Solske Matice« pod predsedstvom ravnatelja Schreinerja iz Maribora, ki je s pozdravom na došlo člane otvoril 5 redni občini zbor »Solske Matice«. Društvo ima kot pedagogično - književno društvo namen pospeševati izobrazbo potom literarnega delovanja, potovanja in poučnih predavanj. Nameravajo potovanja, za katero se je bilo prijavilo 65 udeležnikov, je moralo žal izostati, zato je priredilo društvo nadaljevalne tečaje, ki so se izvršeno obnesli. Morda bo mogoče letos v počitnicah prirediti izpadlo potovanje. Društvo zbira v svoji sredi vse slovenske učiteljske brez razlike strankarskega mišljenja, število članov narašča od leta do leta. Toda tudi smrt je z nemilo roko ugrabila precejšnje število društvnikov, med njimi dr. Sketa in prof. Apiha in Celovcu, prof. Orožna in Ljubljani in svetnika Koprivnika v Mariboru. V znak spomina se dvignejo društveniški sedeži.

Nato predava prof. dr. Oswald o pedagogičnem in psihološkem povzdigu učiteljstva, za kar se mu zborovalci z živahnim odobravanjem zahvalijo.

Iz tajniškega poročila g. dr. Pivka (Maribor) posnamemo, da je imelo društvo v pretekli triletni poslovni dobi 9 sej. Izdalo pa je društvo razen letopisov v tej poslovni dobi sledeče knjige: A. Vales Kemični poskusi, L. Lavtar Ukoslovje računstva 2. in 3. del, dr. L. Pivko Zgodovina Slovencev 2. in 3. del, dr. Josip Zupančič Zrakoplovstvo, Glowacki Botanika 1. del. Hauptmann Ukoslovje jezika in Kukulovec Domovinoslovje. Tiska se vseh knjig po 2500 izvodov. Članov je šlo društvo koncem lanskega leta 1792, priraslo je tedaj v enem letu društvu 170 članov. Koncem tega leta bo šlo društvu kakih 1800 članov. Posebnih podpor društvu ni dobilo. Darovala je pa društvo posojilnica v Mariboru 50 K in prof. Orešec 50 K. Nagrade so se doletje na kakih 40 K od pole. Tečaj se prireja vsako drugo leto. Gosp. Luzner priporoča naj se število poverjenikov pomnoži, prof. dr. Vester pa poroča, da je družba sv. Mohorja pripravljena izdati klasike. Izidejo kot prva knjiga Prešernove poezije pod redakcijo dr. Žigona.

Iz blagajnikovega poročila, ki je poda g. Dimnik, posnamemo, da je imelo društvo leta 1910 dohodkov 7755 K 02 v in stroškov 5144 K 45, tedaj prebitka 2613 K 57 v, premoženje pa je znašalo 5281 K 75 v. Leta 1911 pa je imelo društvo 10.899 K 64 v. dohodkov in 7704 K 78 v izdatkov, tedaj prebitka 3194 K 86 v. Premoženje pa je znašalo 3643 K 94 v. V imenu pregledovalcev računov poročila ravnatelj g. Machar ter predlaga absolutorij. Sprejeto. Nagrade se določijo na to enako, kakor do sedaj. Pri sledečih volitvah, ki so se vršile per acclamation, so bili izvršeni za predsedn. g. dr. Schreiner, za odbornika pa: s Kranjskega gg. Dimnik, Gaberšek in Krulc ter ggč. Vida Zupančičeva, s Štajerskega gg. prof. Pirc in nadučitelj Černe, za Primorsko - Goriško gg. ravnatelj Bežek in Pinžgar. Za namestnike so bili izvo-

ljeni za Kranjsko dr. Ilešič, za Štajersko dr. Pivko in za Koroško g. Košir iz Velikoveca, za preglednike računov pa gg. ravnatelj Machar, Kečelj in dr. Svetina. Nato zaključil predsednik zelo lepo uspeli občini zbor.

Dnevne vesti.

Politična uprava v klerikalni službi. Za časa občinskih volitev v Prečini je novomeško okrajno glavarstvo izdalo odredbo, da ondotni gostilni Drenika in Pečariča med časom volitve ne smeta biti dostopni volilcem. Ker sta obe gostilni od volišča oddaljeni nad 150 metrov in je odredba okrajnega glavarstva grozila, vzeti gostilničarjema dober zaslužek, se je eden teh gostilničarjev pritožil na deželno vlado. Drugi gostilničar, klerikalec Pečarič se ni pritožil, sicer ni verjetno, da je imel že v naprej zagotovilo, da zaradi te odredbe ne bo imel škode, a faktum je, da je Pečarič na dan volitve užival popolno prostost, med tem ko je bila Drenikova gostilna od vseh strani zastražena. Pardoniranje Pečariča je šlo celo tako daleč, da so potlačili krvavo nasilje nad Vintarjevim hlapcem, katerega so klerikalci do krvi pretepli. Kar se tiče Drenikove pritožbe, je grof Chorinsky objubil takojšnjo rešitev, a pristavil, da nima dotičnega akta na razpolaganje. Drenikov pravni zastopnik je telegrafično prosil novomeško politično oblast, naj pošlje dotični akt. Bilo je še dovolj časa za rešitev zadeve. Toda — okrajno glavarstvo je akt zadržalo toliko časa, da bi bila tudi ugodna rešitev brezpromembna, ker so bile med te involitve že pri kraju. Šele te dni, ko so volitve že davno končane in že pozabljene, se je politični oblasti zdelo vredno, pritožbo rešiti. Da se pritožbi »ni moglo ugoditi«, se pač ob sebi razume, a priznalo so Dreniku velikodušno, da se sme še dalje pritožiti, in sicer na trgovsko ministrstvo. Kakor čujemo, se bo g. Drenik te pravice tudi poslužil, že ker je pravna stran tega vprašanja važna ne samo zanj za prihodnje volitve nego sploh za vse gostilničarje.

Vse hoče sedaj na Balkan! Vse misli, da teče sedaj tam doli ob vznožju Balkana samo mleko in med. In vendar počiva tam doli vsa trgovina, ves promet in vojne erinije gospodarijo še vedno od Jadranskega do Črnega in Belega morja, od Save pa do Marice. Vkljub temu pa se vozijo od nas in drugod doli na Balkan vagoni pisem, v katerih najrazličnejši elementi moledujejo in beražajo za službe. Takšnih brezstidnih beračev je mnogo tudi med Slovenci. Mi se jih v resnici sramujemo, ker se nam zdi naravnost neokusno in sramotno, da beračijo službe že sedaj, ko še ni niti končana vojna in ko še bo dosti časa preteklo, predno bodo tam doli nastale urejene razmere. Kje pa so bili ti junaki, ki sedaj tako »velikodušno« ponujajo Srbom in Bolgarom svoje usluge, takrat, ko so le-ti v potokih prelivali svojo kri na bojiščih, zakaj jim takrat niso prihтели na pomoč, zakaj so takrat mirno čepeli v varnem zavetju v zapečju? Seveda sedaj, ko ne pokajo več puške in ne grme več topovi, so ti »junaki« polni najiskrenejše ljubezni do svojih srbskih bratov, ker se nadejajo, da bodo na ta način ugrabili kakšno mastno službo. Sicer pa se prične vojna na Balkanu, kakor vse kaže, iznova, za to smo v Sofiji in Belgradu nasvetovali, naj tiste iz slovenskih dežela, ki moledujejo za kako službo, enostavno pokličejo kot prostovoljce pod zastavo ter jih pošljejo v vojno. Morda se bodo na ta način iznebili nadležnikov! Na drugi strani pa smo dobili tako iz Belgrada kakor iz Sofije obvestilo, da se vse prošnje za nastavljanje ali kako službo vržejo v koš, ker niti na Srbskem, niti na Bolgarskem nimajo oddati prav nobenih služb!

Osebna vest. Vladni svetnik gosp. dr. E. Šlajmer je imenovan za člana najvišjega zdravstvenega sveta na Dunaju.

Petdesetletnica profesorja Funtka. Na današnji dan pred 50 leti dne 30. grudnia 1862. leta se je tam na bregu bistre Gradaščice v ljubljanskem Krakovem na št. 73., v sedaj že podrti hiši, pri Planinšku, rodil naš čislani pesnik, dramatični pisatelj in časnikar, gosp. učiteljski profesor Anton Funtka. Na duhu in telesu enako čilemu jubilarju kličejo ob 50letnici njegovi častilci, posebno še ožji rojaki izpod trnovskega zvona: Na mnoga leta še, želeč, da podari njegova spretna Muza slovenskemu narodu še nebroj izvrstnih duševnih proizvodov!

Harambaša.

Za mestne uboge zapustil je umrli gospod Valentin Krisper, zasebnik v Ljubljani, znesek 200 K, katere je mestni blagajni izročil gospod dr. Valentin Krisper, odvetnik itd., tukaj.

Tretji slovenski protialkoholni kongres. Včeraj dopoldne se je vršil v veliki dvorani hotela »Union« tretji slovenski protialkoholni kongres, sklican od društva »Sveta vojska« in »Društva zdravnikov«. Ob obilni udeležbi tudi najodličnejših krogov je otvoril kongres predsednik društva »Sveta vojska«, gosp. Kalan, nakar se je oglasil k besedi gosp. dr. Demeter vitez Bleiweis Trsteniški ter v svojem nagovoru naglašal, da vidijo zdravniki v protialkoholnem gibanju veliko socialno in nacionalno vprašanje. Medicinske preiskave so dognale neupravičenost trditve, da ima alkohol redilno moč ter priporočajo popolno abstinenco. S tem, da so se stremljenjem protialkoholnih društev pridružili tudi zdravniki, je izgubil protialkoholizem svoje asketično lice in stopil na realna tla. Govoril je nato škof Jeglič v imenu duhovščine in deželni glavar dr. Šusteršič, ki je pozdravil protialkoholno gibanje kot narodno delo. Deželna uprava mora tako gibanje po svojih močeh pospeševati, ker se prebogosto kaže posledice alkoholizma, zlasti pa zganjajpita. Zlasti vpliv alkoholizma na mlajše generacije je poguben. Deželnovladni svetnik Kremenski je pozdravil kongres v imenu deželne vlade, ki je pripravljena pospeševati delo društva. Višji deželnosodni svetnik Kočevar pl. Kondenheim je opozarjal, da je morda justična uprava najbolj v položaju, opazovati škodljiv vpliv alkoholizma. V dveh tretjinah vseh kazenskih zadev se izgovarjajo obtoženci na totalno pijanost, še bolj pa se vidijo sledovi alkoholizma v civilnopravnih zadevah. Zato se bavi justica že dolgo s tem važnim vprašanjem. V novem zakoniku bo veljala pijanost samo še kot olajševalna okoliščina; tudi se ne bodo mogli dolgov na zapitku iztožiti, če ima dotični iz istega naslova dolg že od prej. Magistratni svetnik Lah je naglašal interes mestne občine na boju proti alkoholizmu ter naznanil, da se bodo vršila v najkrajšem času na ljubljanskih šolah popolnoma predavanja o uspehih kongresa. Govoril je končno se dr. Lampe in gosp. Babič v imenu hrvaške protialkoholne organizacije. Sledili so nato razni referati.

Cigare s predvom. V uredništvu nam je prinesel neki gospod danes cigaro, ki dokazuje, da nadzorstvo v tobačnih tovarnah vendar ne more preprečiti vseh nepravilnosti. Namesto tobaka je bilo namreč zavito pod krovni list predvno. Ne gre tu samo za oškodovanje odjemalcev. Opozarjamo tedaj ravnateljstvo tobačne tovarne, da nadzorstvo še bolj vrši svojo nalogo.

Žrebanje. V četrtek, dne 2. januarja 1913, ob 10. dopoldne, se bo de vršilo v mestni blagajni 48. žrebanje srečk mestnega loterijskega posojila. Ta dan bo blagajna za stranke zaprta.

Novo razglednice. Pred malo leži prva serija razglednic: »Klub slovenskih amater-fotografov« v Ljubljani. Obsega 7 števil: Triglav (I.), Triglav (II.), Špič, Brana, Rjavina, Jalovec, Kredarica. Poslej ne moremo reči, da nimamo klasičnih razglednic iz naših planin. Mlado fotografsko društvo, ki se je predstavilo jako simpatično že lani na lanski razstavi v Jakopičevem paviljonu, šteje med svojimi člani par zelo oddilnih moči. Ze uspehi lanske razstave so vzbudile občo pozornost, in hvalo zasluži društvo, da popularizira sad svojega truda v obliki teh vrlo uspešnih kart. Kot fotografska dela se drže razglednice društva »Klub slov. amater-fotografov« hvaljevredne srednje poti: predmet je gledan z uvaževanjem svoje individualnosti in umetniških predpogojev estetskega učinka, ne da bi izginal za kakimi virtuoskimi triki tehnične izvršitve. Tej vseskozi fini treznosti se pridružuje simpatično diskretni ton izborne brotutipije, ki je in ostane klasičen način razmnoževanja prvovrstnih razglednic. Mislim, da ni nikakega dvoma o naglem vdomačenju teh proizvodov; z globokim odidihom bo segel po njih turist, ki ima količkaj zmisla za kvaliteto, vneti zbiralec lepih pokrajin in, pa tudi širše občinstvo, ki bo v teh sličicah gotovo bolje spoznalo svoje omljenegore, nego v koloriranem milijonskem šundu. Cena 20 vin. za razglednico, ki ni tiskana kopija, marveč pristna fotografija najfinije izvršbe, je naravnost nizka, če se vpošteva, da stanejo razglednice, ki se pomnožujejo v mnogo tisočih izvodih v brotutipiji (n. pr. pariški salon itd.) vseskozi po 20 vin. in še več. Ker sem prepričan, da bodo ti pogledi na slovenske Alpe kmalu razširjeni v tisočih in tisočih širom naših dežel, se mi zdi skoraj odveč, omeniti vsako posebe. Tehnično so vse enako dobre; prikupljivost sujeta pa se izpreminja individualno po kupčevem okusu: »Triglav I.« se kaže n. pr. v zasedbi, »Triglav II.« štrli bolj občinstvo z ozadjem in oko-

lico pod pretnjo temnejšega neba. Prav čedna in krasna je »Brana«, ki spominja s prijetnim ozadjem v fonu nekako na tiste fine, stare jekloreze, »Jalovec« se kosa z njo ter priča v družbi »Špika«, »Rjavine« in »Kredarice« o globoki razliki med stremljenjem čutečega amaterja in površno plehkobo fotografa-rokodelca. — Društvu pa gre prav iskrena čestitka za ta poizkus na plevelni njivi našega razgledništva; vsi prijatelji naših planin in dobrega okusa naj smatrajo za svojo dolžnost, omogočiti mu z vnetim nakupovanjem neprestano množenje započetke zbirke. Koristilo bi si pa društvo tudi, če poskrbi z marljivo propagando, da se razširi ta dobra roba pravočasno pred začetkom prihodnje tujske sezone in izpodrine slabo, vzlasti v krajih tujskega prometa. Občinstvo, ki prihaja na Kranjsko iz daljnih krajev, je iz večine dovolj razvajenega okusa, da bo vedelo ceniti vrline takšnih kart, v primeri s povprečnim blagom. S tem bo izvršena tudi naloga, ki je bilo že zdavnaj čas, da jo nekdo opravi; kajti po dosedanjih razglednicah iz naših krajev, se je tuji človek kvečjem lahko prepričal, da se šund pri nas nejuje in časti s prav posebno, perverzno naslado.

Vladimir Levstik.

Zahtevajte v trgovinah, ko nakupujete kavni pridatek, izrecno in odločno samo Kolinsko kavno primes z znakom »Sokol«, kajti samo ta je najizvrstnejše blago domačega izvira in na prodaj v korist Družbi sv. Cirila in Metoda.

Z Unca pri Rakeku se nam piše: Prosimo gosp. župnika, naj v prihodnje v lepšem tonu napada svoje župljane, ne pa tako, kakor je to storil dne 29. t. m. na prižnici. V nasprotnem slučaju bomo namreč tudi ml ubrali ostrejšje strune, kar gosp. župnik gotovo ne bo po volji. Omenimo le še nekaj: »Niso taki« samo naprdnjaki (saj veste, gosp. župnik, kaj ste govorili), nego so »taki« tudi lastni pristaši gosp. župnika.

Več Unčanov.

Županska volitev v Postojni. Na mesto umrlega gosp. Pikla je izvoljen za postojnskega župana gosp. Josip Lavrenčič, tovarnar in posestnik v Postojni. Meščani so na večer priredili novemu županu živahne ovacije.

Nesreča pleterskih samostancev. Iz Novega mesta: Ko sta se dva samostanska brata iz Pleterja včrčila s tukajšnjega kolodvorca z dvovpreženim vozom skozi mesto, sta se konja splašala. Skušali so ju ustaviti, pa konja sta le dirjala ter prevrnila voz. Pri tem sta oba samostanca padla iz voza; eden je priletel z glavo ob zid ter se onesvestil; prepeljali so ga v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo. Konja sta nato zdirlala še naprej po mestu. Ko sta prišla do Poznikove hiše, se je odtrgala vprežna vrva, nakar sta se konja še bolj preplašila ter dirjala na Glavni trg. Tam pa sta se zapletla v vprego in obstala.

Uboj pod Trško goro. Znani konjski mečtar Tekster se je na praznik sv. Štefana z vozom vstavil v gostilni pri Kuharici pod Trško goro (na Sevnem). Proti večeru zapazi, da ho-di nekdo okoli voza in vpraša neznanca, kaj ima opraviti pri vozu. Namesto odgovora, ga udari neznanec s sekuro po glavi. Baje mu je črepinjo prebil. Ko je storilec pogledal na tleh v krvi ležečega, je rekel: »Nisem pravega dobil, pa sem vseeno dobro zadel.« Iz tega se da sklepati, da je napadalec nekega drugega čakal in da je Tekster postal žrtev te »pomote«. Storilec je Miha Trkaj iz Črešnjice pri St. Petru, znan rogovi-lež in razsajac.

Kinematograf »Ideal«. Samo danes in jutri vidijo se krasni naravni posnetki iz boja na Balkanu, posebno bajonetni naskoki pri obleganju Skadra in Taraboša in druge jako zanimive slike. — Tudi drama »Zenska brez srca« je jako krasna in je vzbujala občo pozornost med gledalci. — Jutri nov krasen spored.

Nesrečna smrt. V soboto popoldne je od doma odšel na bližnji travnik posestnik iz Črne vasi št. 14 Ivan Šivic, roj. 19. junija 1867. na Brezovici ter pristojen v Ljubljani. Ker ga celo noč in tudi drugo dopoldne ni bilo domov, so ga šli domači in sosedje iskat in ga našli mrtvega pri nekem jarku. Mož je imel glavo v vodi, truplo na suhem, pod pazduho pa še sekirico, s katero je odšel od doma, da bi posekal nekaj jelš. Ko je prišel k jarku ga je zadela kap. Ker je na lice mesta došla policijska komisija konstatirala naravno smrt, je dovolila, da so Šivičovo truplo položili doma na mrtvašni oder.

Aretran je bil včeraj delavec Mihael Jakopin iz Javorja, občina Dobrunje, ker je na sumu, da je ukradel v baraki na Kodeljevem 20 kron vredne čevlje. — Tudi dninarja Frana Dernovška je včeraj policija prijela, ker je došla ovadba, da je nad neko žensko zagrešil š 125 k. z. — Anton Kralj, brezposelni najemšček, roj. 15. januarja 1880. v Pod-

gori ter pristojen v Aržiše je bil pred nekaj časom zaradi hudodelstva š 99. k. z. pri tukajšnjem deželnem sodišču obsojen na trimesečni zapor, katerega pa še ni prestal, vsled česar ga je sodišče preganjalo po policijski tiralici. — Ker se je menda naveličal se potikati po skrivnih krajih, se je včeraj na policiji sam javil in ga je ta takoj utaknila v zapor.

Prevroča plesalka. Snoči bi bila v Trnovem neka likarica rada šla na ples, katere pa mati ni hotela spremiti. To jo je tako razkačilo, da je ušla ter se skrila pri trnovski cerkvi pod most. Ko je mati to naznanila stražniku, je ta takoj hitel tja in ko ga je likarica zagledala, je planila v vodo. Ker ji je bila pa premrzla, je stražniku radevolje podala roko, da jo je potegnul iz neprijetne kopelji. S tem je bilo tudi konec veselja za ples.

Izguljeno in najdeno. Posestnica Frančiška Matičič je izgubila črno denarico, v kateri je imela 16 K denarja. Policijski stražnik Josip Jezovšek je našel zlat ženski uhan. Služkinja Julijana Stare je našla otroško pelerino.

Silvestrov večer. Jutri priredi kolodvorska restavracija (I. Schrey) Silvestrov večer s sodelovanjem Slovenske Filharmonije pod vodstvom gospoda kapelnika C. M. Hrazdira. Točke sporeda, ki obsega samo skladbe najslavnejših komponistov, obetajo obilo umetniškega užitka in zabave. Začetek ob 8. zvečer, vstopnina 50 vin.

Narodna obramba.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda in Sokol v Mostah priredita jutri pri g. Pečarju v Novem Vodmatu Silvestrov večer. Na sporedu so: tombola, božično drevo, slovo od starega in pozdrav novega leta ter še razne druge točke. Začetek ob 7. zvečer, vstopnina 30 v. Za jedi in pijače je kar najbolje preskrbljeno in tudi vozniki za odvoz bodo na razpolaganje.

Društvena naznanila.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Ljubljani priredi običajni plesni venček v soboto 11. januarja 1913 v zgornji veliki dvorani Narodnega doma. Svira slavnoga Slov. Filharmonije. **Predpustni zabavni večer** priredi gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj v nedeljo 5. januarja 1913 pri Češnovarju na Dolenjski cesti. Vstopnina 20 v za osebo. Na vsoporedu so izredne zanimivosti. Začetek ob pol 7. zvečer.

Na Silvestrov večer »Ljublj. Zvona«, ki bo jutri zvečer v Mestnem domu še enkrat vabimo vse one, ki jim je na tem, da se v zabavi poslove od starega leta. V sporedu, ki bo nudil vsakomur nekaj, ni treba pripravljati. Da kdo ne bo omagal, poskrbijo požrtvovalne gospice v paviljonih: točilo se bo izborno vino iz kleti Petra Stepiča v Šiški in prodajalec jestvine iz Mencingerjeve delikatese. »Ljublj. Zvon« ima v letu malo prireditev in Silvestrov večer je edina med njimi, ki društveni blagajni nekoliko pomore, ker koncerti ob prazni dvorani ne nesejo. Zato priporočamo, da ljubljansko občinstvo uvažuje to in s svojim obilnim posetom podpre »Ljublj. Zvon« moralno in gmotno! Začetek ob 8. zvečer, vstopnina 1 K, podporni člani vstopnine prosti.

Gasilno društvo za Vič-Glince je imelo dne 21. dec. 1912 v prostorih gostilne »Pri pošti« občini zbor. Otvoril ga je načelnik Gašperlin. Za zapisnikarja je imenoval tovariša g. Klemenčiča. Tajnik Boltežar je poročal, koliko je imelo društvo požarov, pogreb, shodov in sej, blagajnik g. Malavašič pa o društvenem premoženju. Izvoljen je bil sledeči odbor: Načelnik: Ivan Gašperlin, podnačelnik Ant. Novak, tajnik Boltežar, blagajnik Malavašič, odbornika Schulz, Zolnar, računsko preglednika Miš, Erjavec. Občnega zbora se je udeležil občinski zastop z županom na čelu. V imenu župana se je zahvalil obč. odbornik g. Knez g. načelniku, da tako spretno vodi gasilno društvo kljub njegovemu rahlemu zdravju in mu izreka vse zapanje v imenu občine. Društvo je eno prvih društev ljubljanske okolice in ga je ustvarila skoraj izključno delavska roka. Zato mu bo občina stala na strani in bo pripomogla, da se bo sezidal nov gasilni dom. S tem je bil dnevi red izčrpan in načelnik je zborovanje zaključil.

Telovadno društvo »Sokol« na Vrhniki priredi v torek, 31. dec. 1912 v prostorih Narodne čitalnice na Vrhniki svoj običajen »Silvestrov večer«. Spored je bogato izbran in zato trdimo lahko že naprej, da bo prireditev na višku vseh do sedaj prirejenih. Nastopil bo vrhniški ženski pevski zbor ter soliste in solisti. Igralo se bo dve burki-enodejanki in več komičnih

prizorov, tako, da se bo zamogel vsak ločiti od starega leta in začeti novo leto v veselju. O polnoči „Alegorija“, po polnoči ples! Začetek točno ob 8. uri. Ker ima društvo pri tej prireditvi ogromne stroške, se nada je obilne udeležbe.

Narodna čitalnica v Kranju. Dne 21. t. m. se je vršil 50. občni zbor „Nar. čitalnice“ ter so se izvoljeni gg. odborniki sledeče konstituirali: g. Fock Makso, predsednik, g. Cvar Jos., podpredsed., g. Crobath Mirko, tajnik, g. Mikuš Lavoslav, blagajnik, g. Pučnik Adalbert, knjižničar, g. Zupancič Fran, gospodar, g. Šinkovec Anton ml. Namestniki: Rus Rudolf, Kukovica Fr. in Majdič Fran. Delovanje minolega poslovnega leta izkazuje dokajšen napredek; posebno lepo se razvija „ljudska knjižnica“. Društvo slavi letos svojo 50letnico.

Slovensko bralno društvo in telovadno društvo Sokol v Trzinu priredita dne 31. t. m. v prostorih gostilne pri Bastelju ob 8. uri zvečer Silvestrov večer. Na sporedu je gozba, petje, šaljiva pošta in ples. — Občni zbor telovadnega društva Sokol v Trzinu bo dne 5. jan. l. 1913. v prostorih gostilne pri Slugi ob 11. uri dopoldne.

Delavsko bralno društvo v Idriji je imelo v nedeljo dne 22. t. m. svoj redni občni zbor. Po poročilu preds. Ant. Gruma se je v preteklem letu pomnožilo društveno premoženje za K 209-12 in znaša koncem l. K 3456-16. Poročilo tajnika Fr. Dežela se vzame odobruje na znanje. Društvo šteje koncem leta 1912 166 rednih in 3 podp. člane. Društvo je bilo v preteklem letu naročeno na 43 izvodov slovenskih časopisov. Priredilo se je med letom več društvenih priredb. Blagajnikovo poročilo izkazuje dohodkov K 1661-05 in K 1614-32 stroškov, torej prebitka K 46-73. Knjižničar poroča, da se društvena knjižnica v letu 1912 pomnožila za 40 knjig in šteje sedaj 863 raznih del. Knjižnici se je posvečala posebna pozornost in so se je člani marljivo posluževali. Za predsednika je bil soglasno izvoljen dosedanjji predsednik Anton Grum in za njegovega namestnika Josip Hladnik, v odbor pa Anton Kogej, Ivan Pajer, Fran Dežela, Viktor Novak, Josip Brus in Anton Krčnik, za pregledovalce računov Aleksander Gosler, Ivan Ferjancič in Ivan Zupancič. Določitev časopisov v letu 1913 se je prepustila odboru. Med slučajnostmi se je med drugim sklenilo, da se kakor običajno priredi tudi letos Silvestrov večer v društvenih prostorih. Po izbrpanju dnevnega reda je zaključil predsednik Grum občni zbor z željo, da bi bilo novo leto še uspešnejše društvenemu razvoju. To pa bo mogoče le, če se društva oklenejo vsi, katerim je do povzdige delavskega stanu na narodni in napredni podlagi. — Za Silvestrov večer je obljubljen najlepši spored s pevskim točkami, srečanjem in plesom. Želeti je, da se ga člani udeležijo v čim večjem številu.

Narodna čitalnica v Metliki priredi dne 31. decembra t. l. v svojih prostorih običajen „Silvestrov večer“ z naslednjim sporedom: „Popolna žena“ veseloigra spisal Karl Zorlitz, „Velika vinska tombola“, „Ples“, godba sl. metliškega orkestra. Nečlani plačajo vstopnino 1 krono za osebo. Začetek ob 8. uri zvečer.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri, na starega leta dan Akademija, nato Courtelinova groteska in enem dejanju »Neizprosni stražnik«. Pri akademiji proizvajajo posamezne točke dame gdič. Fantova, Richterjeva in Lowczynska ter gospodje Bohuslav, Harner, Križaj in Povhe. Vse točke spremlja na klavirju g. Niko Štritof. Vsebinsko deloma resnega, deloma šaljivega značaja. Prireditve se začne ob 6. in traja do 8., da imajo vsi obiskovalci prost večer.

Slovenko gledališče. Ubijač. Po romanu Emila Zole spisal W. Busnach in O. Gastineau. Režiser A. Verovšek. To zanimivo in obširno (pet dejanj in devet slik, trajalo je od 7. ure zvečer pa do 11.) ljudsko igrjo, ki se odigrava v Parizu leta 1851., 58., 60. in 68., so vzporedno na našem odru večeraj ob priliki antialkoholističnega kongresa. Predstava je hišo napolnila in vzbujala tudi splošno zanimanje in odobravanje. Dasi je cela stvar samo senca Zolinega romana in označuje samo sebe na mnogih mestih za povprečno dramatičnijo, vendar ne zakrivajo posamezni prizori ženjalno krepkega francoskega naturalista in zlasti spravljajo na dan dialogi neverjetno silo in množico plastične karakterizacije. Po besedah in dejanjih, ki jih pade v dramatičniji v primeri z romanom, malo na osebo, stopajo posamezniki ostro v ospredje in ni ženske in ni moškega med njimi, ki bi se mešal v ozadju po megli negotovosti in neplastičnosti. Živ in frapantno resničen je zapet delavec Bibi, poštna perica Gerveza, zlobna šivilja Virginija in istotako Nana, ki nastopa v »Ubijaču« kot

šestletna in na koncu 16letna deklica, in ki jo je pozneje porabil Zola za junakinjo svojega velikega in zelo znane romana njenega imena. Protialkoholistična tendenca se javlja že v ospredju in stopa proti koncu vedno odločneje in silneje na dan. Slika se nam nametava in krog njenih znancev, ki se tope z alkoholom. Mož umrje vsled zganja, žena vsled beraštva in mraza, tisti, ki se iztrezijo in odrečejo alkoholu, se povzpno do zdrave in pametne človeške družbe in s tem do sreče in zadovoljstva. — Dasi se je na nekaterih mestih poznalo, da je dana igra na naglo roko, vendar ni mogoče reči, da bi bila vpriporitev slaba. Nasprotno celo treba poudariti, da je bilo na odru dovolj življenja in tempa, in da so zlasti skupine dobro uspele. Med igralci omenjam posebno gospo Danilovo, ki je kot perica Gerveza izvedla svojo nalogo čuvstveno in celotno, dalje gospo Šetfilovo kot Virginijo, ki je opremila svojo zlobo z dobro realistično. Vloga z najefektnjšim koncem je imel v rokah gosp. Skrbinšek. Igral je klopčarja Compesana, ki umrje vsem navzočim v strah in grozo — v diliriju. Svoj tragičen konec je odigral divje drastično in žel za to zelo burno odobravanje. Po svoji zunanosti kakor tudi v igralskem oziru je bil dober gospod Danilo. Delavci gg. Bukšek, Molek in Povhe s ozelo ugajali, enako gg. Fišer, Bohuslav, Verovšek in cenj. dame gg. Juvanova, Vera Danilova, Kreisova. Tudi vsem ostalim gospodičnam in gospodom, ki so bili zaposleni s krajšimi vlogami, sodi hvala in priznanje. Režija je bila dobra. P.

Umetnost.

Koncert v Mestnem domu. V petek, dne 3. januarja 1913. se vrši koncert, ki ga priredita mlada umetnika J. Ravnik, gojenec praškega konservatorija in J. Rijavec, gojenec dunajske glasbene akademije. G. J. Ravnik, čigar ime smo že srečali zadnje čase v Novih Akordih bo proizvajal lastne skladbe in umotvore iz svetovne gled. literature. G. J. Rijavec pa bo podal bisere slovenske moderne pevske literature (predvsem skladbe Lajovica) in arije iz svetovne operne literature. Natančni spored priobčimo jutri. Opozarjamo slavno občinstvo iz mesta, kakor iz dežele že sedaj na izvanredni glasbeni užitek, ki ga bo nudil ta večer.

Razne stvari.

* **Teška nesreča pri zgradbi predora.** Pri zgradbi predora skozi Hauensteinberg se je udrla zemlja ter usmrtila tri delavce.

* **Dunajski odvjetnik pobegnil.** Z Dunaja poročajo: Odvjetnik dr. Aleksander Grauer je pobegnil z Dunaja. Napravil je za več nego 500.000 K dolgov.

* **Duhovnika — špiona.** Iz Lvova poročajo, da sta dva ruska duhovnika, ki sta osumljena kot špiona, v tukajšnjem zaporu, začela stavkati s tem, da nočeta ničesar jesti.

* **Psi pri vojaških stražah.** Z Dunaja poročajo: Dunajsko poveljništvo je odredilo, da naj se pri skladiščih na Dunaju in v okolici vporablja psi — stražarji.

* **Roparski umor na Viprskem.** Iz Inomosta poročajo: Posestnika Jakoba Thönyja v Dalaasu so pred večerajšnjim zvečer neznanji zlikovci na njegovem posestvu umorili. Najbrže gre za roparski umor.

* **Nezgodna na morju.** Iz Montevideo poročajo: V petek je parnik »Prince of Austria« zadel ob parnik »Amavis«, ki je bil na potu iz Južne Amerike v Hamburg. »Amavis« se je takoj potopil.

* **Mesečni artilerist.** Iz Olomuca poročajo: Neki artilerist je v petek ponoči zlezel v mesečnem stanju na okrajek vojašnice ter padel z drugega nadstropja. Padel je na kol, ki se mu je zapilil v trebuh. Umirajočega so ga prenesli v bolnišnico.

* **Nove ruske trdnjavske zgradbe.** »Nova Reforma« poroča iz Varšave, da na ruskem Poljskem znova z vso hitrostjo utrjujejo trdnjavo Modlin, ki so jo že enkrat opustili. Dozdaj so baje izdali nad 20 milijonov rubljev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 30. decembra. Gosposka zbornica bo imela danes sejo, v kateri bo odobrila in sprejela proračunski provizorij.

Glasovanje o proračunskem provizoriju.

Praga, 30. decembra. »Narodni Listy« poročajo k sobotnemu glasovanju o proračunskem provizoriju, da so mladočehi in češki agrarci zato glasovali za šestmesečni provizo-

rij, ker bi se moralo sicer vršiti meseca marca zasedanje državnega zbora, kar bi preprečilo eventualno zasedanje češkega deželnega zbora. **Proti češkemu plemstvu. — Preokret v državni politiki na vidiku?**

Dunaj, 30. decembra. »Montags-Revue« priobčuje članek, v katerem vehementno napada češko plemstvo, češ, da se trudi na vse načine, da bi državno politiko spremenilo v Slovanom prijaznem zmislu ter Avstrijo čim najbolj približalo Rusiji. List naglašja, da v merodajnih krogih tem stremljenjem niso nenaklonjeni, vsled česar obstoji tako za Nemce kakor za Madžare velika nevarnost, da se posrečijo načrti češkega plemstva.

Monopol vžigalic.

Dunaj, 30. decembra. Vest, da namerava vlada že meseca januarja predložiti državnemu zboru zakonsko predlogo o podrvžavljenju vžigaliske industrije, se potrjuje. Večraj se je ustanovila družba »Helios«, obstoječa iz nemških in čeških vžigaliskih tvornic, ki si je nadela namen, da štiti interese vžigaliske industrije.

Odstop grofa Thuna?

Dunaj, 30. decembra. V praških političnih krogih kroži vest, da bo v kratkem odstopil namestnik grof Franc Thun.

Borza in politični položaj.

Dunaj, 30. decembra. Vsled neugodnih poročil o zunanje-političnem položaju je današnja borza silno slabo tendirala.

Cesarjevo zdravstveno stanje.

Dunaj, 30. decembra. Budimpeštanski listi poročajo, da se je zdravstveno stanje cesarjevo poslabšalo. Temu nasproti izjavljajo na kompetentnem mestu, da so te vesti brez podlage.

Potrditve Weisskirchnerjeve izvolitve.

Dunaj, 30. decembra. Cesar je potrdil izvolitev dr. Weisskirchnerja za dunajskega župana. Weisskirchner bo že tekom tega tedna zaprišežen.

Kakšno škodo je imela Avstrija vsled svoje »pametne« politike.

Dunaj, 30. decembra. V »Sonn- und Montags-Zeitung« priobčuje neki odlični strokovnjak na narodno-gospodarskem polju članek, v katerem razpravlja o škodi, ki so jo povzročili v Avstriji dogodki na Balkanu in znana politika avstro-ogrške diplomacije. Poleg kurznih izgub v znesku 2 in pol milijarde kron je izgubila industrija 150 milijonov od svojih terjatev na Balkanu, 200 milijonov znaša njena izguba na eksportu. Pozitivni izdatki za vojne priprave znašajo 300 milijonov, k temu prihajajo še razna vojna naročila, glede katerih se stroški še ne dajo dognati. Vsa škoda, ki jo je v sedanjih krizi doželej pretrpela Avstro-Ogrska, znaša okroglo tri milijarde kron.

Češko-nemška sprava.

Dunaj, 30. decembra. Nemško-nacionalna korespondenca piše baje iz zelo zanesljivega vira: Oficijalno se bodo češko-nemška sprava pogajanja zopet pričela, ko bo končana medministrska konferenca glede notranjega službenega jezika na Češkem. Zaeno pa je treba opozoriti na to, da ne bo namestnik knez Thun v položaju končati teh spravnih pogajanja, ker razni dogodki njegove pozicije gotovo niso utrdili.

Razpust češkega narodno-socijalnega društva.

Praga, 30. decembra. Namestništvo je razpustilo češko narodno-socijalno društvo »Barak« v Kraljevem Gradcu. Premoženje in biblioteko društva je namestništvo zaseglo.

Papirnica v Gradcu pogorela.

Gradec, 30. decembra. Večraj zjutraj je izbruhnil požar v papirnici »Mariemühle«, ki je v kratkem času vpepelil vse poslopje. Škoda je nad 400.000 kron. Pri požaru je bilo poškodovanih 29 ognjegašev. Požar so pogasilni že le popoldne.

Ogrska volilna reforma.

Dunaj, 30. decembra. O uspehu avdijske ogrske ministrskega predsednika Lukacsja pri cesarju se izve, da je dobil pooblastilo predložiti zbornici volilno reformo. Vsled tega je sklical ogrski ministrski predsednik takoj po avdijski ogrski državni zbor k seji dne 31. decembra, da predloži volilno reformo. Po avdijski je imel Lukacs daljšo konferenco z zunanjim ministrom Berchtoldom. Zastopnikom časopisov je izjavil, da je dobil predsankcijo za zakon o volilni reformi.

Bitka pri Lipskem.

Berolin, 30. decembra. V spomin 22.000 padlim Rusom v bitki pri Lipskem je položila posebna deputacija temeljni kamen za cerkev ter je bila obenem odkrita mramorna plošča. Slavnosti se je udeležil tudi ruski vojni minister Suhomlinov.

Lipsko, 30. decembra. Ruski vojni minister Suhomlinov se je izrazil napram nekaterim časnikařem povodom polaganja temeljnega kamna o razmerju Rusije napram Nem-

čiji, da je to razmerje prisrčno in prijateljsko. Veseli ga, da kaže Nemčija toliko interesa na spominski slavnosti Rusov. Upa, da se bo evropski položaj razjasnil tako, da se bo mogoče izogniti evropskemu konfliktu.

Berolin, 30. decembra. Nemški cesar bo sprejel ruskega vojnega ministra Suhomlinova v avdijski.

Smrt nemškega državnika.

Stuttgart, 30. decembra. Danes zjutraj je tu nagle smrti umrl Kiderlen-Wächter, ki je bival tu na dopustu pri svoji sestri. Kiderlen-Wächter je bil eden najposobnejših nemških državnikov.

Ponicaré in Ribot — predsedniška kandidata.

Pariz, 30. decembra. Ponicaré in Ribot sta imela večeraj sestanek, na katerem sta se dogovorila, da bo vsakdo izmed njih vstajal pri svoji kandidaturi za predsednika republike.

Kitajska in Rusija.

London, 30. decembra. Iz Pekinga javljajo, da je dr. Sundjatzen izdal na narod manifest, v katerem ga poziva na vojno proti Rusiji.

Eksprezident Castro.

Novi Jork, 30. decembra. Izseljeniški komisar Williams na Elis Islandu je dobil od vlade nalog, da naj skrbi za to, da se bivši predsednik države Venezuela, Castro, ne izkrca. Najbrže bodo zdravniki konstatirali, da je bolan in mu prepovedali izkrcaanje, ker mu tega na drug način ne morejo prepovedati.

MED VOJNO IN MIROM.

Mirovna pogajanja v Londonu razbita?

London, 30. decembra. V političnih krogih presoja položaj skrajno pesimistično. Mirovna konferenca namreč ne obeta prava nobenega uspeha. Turčija je dala svojim pooblaščenecem navodila, naj vztrajajo na svojem stališču glede Odrina ter naj izjavijo, da Turčija nikakor pod nobenim pogojem in za nobeno ceno ne odstopi Odrina. Na drugi strani pa imajo balkanske delegati povelje, naj brez odlaganja prekinajo mirovna pogajanja čim se Turčija ne uda na vsej črti. V tem slučaju bodo delegati zaveznih držav premirje odpovedali na štiri dni. Balkanske države so na zopetni izbruh vojne popolnoma pripravljene. Bolgarska je poklicala pod orožje vse novice, tako pa je spravila iz okupiranih dežel pred Cataldžo vse vojaštvo kar se ga neobhodno ne potrebuje v dotičnih krajih. Tako je n. pr. odšlo iz Soluna vse bolgarsko vojaštvo pred Cataldžo razen dveh bataljonov, ki še ostanejo v Solunu. Nemški listi pišejo, da je vprašanje glede Albanije med veselili že rešeno. Temu pa ni tako. Prav glede albanskega vprašanja obstoje med trojnimi sporazumi in med trozvezo ostru konflikt. Trojni sporazum hoče takozvano Malo Albanijo, dočim zahteva trozveza — to se pravi Avstro-Ogrska, da se Albaniji priklonijo Debar, Prizren, Peč, Djakova, Janina in Bitoli.

Dunaj, 30. decembra. Med triplenentno in trozvezo obstojajo glede rešitve balkanskega vprašanja nove difference, ki se v glavnem osredotočujejo v albanskem vprašanju. Tripelententa zavzema stališče, da naj postane Albanija avtonomna pod sultanovo suvereniteto. Istotako naj prihodnji Albaniji pripadajo le oni deli, ki so zgodovinsko in etnografično resnično popolnoma albanski. Tripelententa je naziranjja — in to naziranjje se sklada z Balkanske zvezo, da naj pridejo pod državo Balkanske zveze Debar, Prizren, Peč, Djakovica, Janina in Bitoli. Samo ob sebi razumljivo je, da pride v območje Balkanske zveze tudi Skader.

Trozveza zastopa nasproti temu stališču, da naj bo Albanija samostojna država.

London, 30. decembra. Danes pričakujejo tu prekinjenje mirovnih pogajanj. Nove turške instrukcije, ki so popolnoma nesprejemljive so sledeče.

1. Turčija hoče resignirati na Makedonijo.
2. Turčija vstaja na tem, da mora pripadati Odrin turškemu ozemlju.
3. Turčija vstaja na tem, da ostanejo Egejski otoki, ki leže pred Dardanelami pod popolno suvereniteto Turčije, ostali Egejski otoki pa dobe avtonomijo.

Te nove ponudbe Turčije se zde balkanskim delegatom popolnoma nesprejemljive. Računa se s tem, da bodo pogajanja danes prekinjena in premirje odpovedano. Če se to zgodi, pride morda do nadaljevanja vojne.

Predsednik bolgarskega sobranja dr. Danev je izrazil upanje, da bodo v tem slučaju prisliljene evropske velesile poseči vmes in se splošno govori, da obstoja pri evropskih velekařinetařih namen intervenirati na obeh straneh za ohranitev miru.

Važna konferenca.

Belgrad, 30. decembra. Kakor poročajo listi, je imel srbski ministrski predsednik Pašić v soboto dolgo konferenco z ruskim poslanikom Hartvigom, ki ji pripisujejo veliko važnost.

Bolgarska in Romunska.

Paris, 30. decembra. Po informacijah tukajšnjih listov se je razmerje med Bolgarsko in Romunsko znatno poslabšalo, ker Bolgari pod nobenim pogojem niso pripravljeno dati Romunski teritorialnih kompenzacij. Vendar se pogajanja niso prekinila ter se v Londonu nadaljujejo. Tja je dospel sedaj tudi romunski notranji minister Joneescu.

Položaj v Carigradu.

Carigrad, 30. decembra. Kiamil paša dobiva dan za dnevom grozilna pisma, v katerih se mu grozi s smrtjo če preda Turčija Odrin. Revolucionarno gibanje se vedno bolj širi. Kiamil paša je odločen poklicati v tem slučaju ladje velesil zopet na pomoč.

Albanija bo propadla.

Rim, 30. decembra. Ismail Kemal-bej, predsednik albanske provizorične vlade, je zaprosil kabinete velesil, naj napravijo konec turško-grški vojni v Epiru, sicer da bo Albanija propadla vsled lakote, bolezni in vojne.

Skader.

Cetinje, 30. decembra. Skadski poveljnik Hasan Riza beg ni hotel sprejeti črnogorskega odposlanca, ki mu je naznanil zahtevo, da se drži premirje. Nato je sklenil črnogorski poveljnik, da bo odgovarjal na turške sovražnosti s protinapadi.

Boji v Epiru.

Rim, 30. decembra. »Giornale d'Italia« poroča iz Valone, da so napravili okrog mesta sanitetni korodon, da preprečijo prihod turških čet, med katerimi vladajo nalezljive bolezni. Karih 500 turških vojakov je prišlo izstradanih in bolnih v vas Fines, en dan hoda pred Valono. Džavid paša je sporočil albanskim voditeljem, da bo dal razdejati Korico, če bodo razobesili tam albansko zastavo. V vaseh v okolici Korice so prebivalci silno trpeli vsled grozovitosti Turkov in Grkov. V Janini primanjkuje živil, ker so vse zveze pretrgane.

Reka, 30. decembra. Kapitar parnika »Villan«, ki je dospel na Reko, je sporočil pomorski oblasti, da ni mogel pristati zaradi balkanske vojne v pristaniščih Santi Quaranta in Valona. Zunanji del mesta je totalno razdejan, prebivalstvo je pobegnilo. Pred Valono stoje grške vojne ladje, ki ne puste nobene tuje ladje v pristanišče.

Carigrad, 30. decembra. Glasom poročil od zahodne turške armade so učiili Turki pri Janini cel grški armadni zbor.

Atene, 30. decembra. General Sapuncakis brzojavlja, da je položaj pri Janini popolnoma neizpremenjen in da so Grki odbili turški napad. Grki nadaljujejo svoje operacije proti Bisani.

Ciper.

Milan, 30. decembra. »Corriere della sera« poroča iz Aten, da so poslali delegati vseh kraljev na otoku Cipru angleškemu kolonialnemu ministru spomenico, v kateri zahtevajo priklonitev otoka na Grško.

Posledica turških porazov.

Berolin, 30. decembra. General-feldmaršal baron von der Goltz paša bo odstopil kot armadni inspektor šeste armadne inspekcije.

Italija se pripravlja.

Rim, 30. decembra. Italijanska vlada je odredila mobilizacijo X. armadnega zbora v Neapolju, ki je določen, da odide v Albanijo.

Milijarder Carnegie za Balkance.

New York, 30. decembra. Znani milijarder Carnegie je daroval 120 milijonov v blagotvorne namene in bo sestavil poseben odbor, ki bo obresti te ustanove uporabljal za gospodarske žrtve balkanske vojne.

— **Nesreča v Štepanji vasi.** Ponesrečil se je delavec v Pollakovi tovarni in posestnik v Štepanji vasi Anton Bokavšek na novem mostu pri Štepanji vasi čez Grubarjev kanal. O tej nesreči in v vzrokih bomo poročali jutri več.

Gospodarstvo.

— **Kartel izdelovalcev podplattov.** V soboto so sklenili kartel avstro-ogrskih izdelovalcev podplattov. Kartelu se je pridružilo 98 odstotkov vseh producentov. Odpor konzumentov in izdelovalcev čevljev bo oster.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Vojska bo za galanterijsko blago in papirnate izdelke na Mestnem trgu

ker prodajam vso zalogo galanterijskega in papirnatega blaga radi opustitve galanterije **znatno pod nakupno ceno.**
Vsakdo si lahko ogleda brez obveznosti nakupa

krasno novoletno razstavo.

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg številka 11-12.

Meblirana mesečna soba

s posebnim vhodom
se ceno odda stalnemu gospodu.

Več se izve v 4740
Rožni ulici številka 25., II. nadst.

Sprejemem takoj 4793

učenko

15 let, staro, ter zmožno tudi nemščine za manufakturno trgovino

T. Ogrin, Novo mesto.

ANTON SCHUSTER

Konfekcija
za dame in deklice.
BLUZE.

Modna trgovina
Ljubljana, Stritarjeva ul. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci franco.

Mod. blago
sukno, platno,
garanture, preproge,
šerpe, rute, pletil. itd.

Dobra šivilja

za obleke, se sprejme na dom.
Kje, pove upravnistvo »Slov. Nanoda«.

dojilka

ki bi prevzela novorojeno dete za leto dni ali za vedno. Plača po pogodbi. Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod številko „4789“

Velika novoletna priložnostna prodaja
damskih paletojev, raglanov, kostumov in bluz
v vseh najmodernejših barvah in fasonah. —
Nadalje ogromna zaloga raglanov, oblek in
klobukov za gospode in dečke.

Cene priznane nizke! Postrežba solidna!

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Mestni trg št. 5.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Gostilna „Majzelj“ v Beli cerkvi
bode s 1. januarjem 1913 prenehala.

Dunajska življenska in rentna zavarovalnica

Dunaj IX., Maria Theresiestrasse št. 5.

:: Varnostni sklad K 45.000.000.— :: Zavarovana glavnica K 150.000.000.—

Vsi načini življenskega zavarovanja

pod najugodnejšimi pogoji:
z **garantirano 40% dividendo**, zavarovanje za doživetje in smrt z **garantirano**
padajočimi premijami in rentno zavarovanje. — **Zavarovanje za dote in vojaško**
službo brez zdravniške preiskave! Če starši umro, odpade vsako nadaljnje
plačevanje premije. **Nadzornik za Kranjsko:**

Ciril Globočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta št. 4.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 8.000.000.—

Reservni fond K 800.000.—

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica in Celje

naznanja svojim vlagateljem, da bode zvišala **od 1. januarja 1913**

:: obrestno mero od starih in novih vlog na knjižice na letnih ::

4 ³/₄ %

== Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama. ==

Sprejema vloge na tekoči račun

proti 30 dnevni **5 %**
:: odpovedi po ::

in proti 60 dnevni **5 ¹/₂ %**
:: odpovedi po ::

Preskrbuje nakup in prodajo vseh vrst vrednostnih papirjev,
deviz, valut; zavaruje srečke proti kurzni izgubi pri žrebanjih;

== izvršuje vse bančne transakcije točno in kulantno. ==